Vec C-102/21

Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora

Dátum podania:

18. február 2021

Vnútroštátny súd:

Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

9. február 2021

Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku „Rekurs“:

KW

Žalovaná:

Autonome Provinz Bozen

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Zlučiteľnosť pomoci na výstavbu malých vodných elektrární, ktorá sa poskytuje salašom a horským chatám nepripojeným na elektrickú sieť, s vnútorným trhom; oprávnenosť požiadavky vrátenia pomoci zo strany vnútroštátnych orgánov po uplynutí platnosti schémy pomoci v práve Únie

Predmet a právny základ prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ, najmä

Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9) (ďalej len „nariadenie [EÚ] 2015/1589“)

Rozhodnutie Komisie z 25. júla 2012 o schválení poskytnutia štátnej pomoci v zmysle ustanovení článkov 107 a 108 ZFEÚ SA.32113 (10/N) (2013/C 1/02) (Ú. v. EÚ C 1, 2013, s. 7) (ďalej len „rozhodnutie o pomoci SA.32113“)

Prejudiciálne otázky

1. Uplynula 31. decembra 2016 platnosť pomoci schválenej rozhodnutím Komisie SA.32113 (2010/N) z 25. júla 2012 vo výške 80 % na výstavbu malých vodných elektrární na výrobu elektrickej energie na vlastnú spotrebu z obnoviteľných zdrojov energie, ktorá sa poskytuje salašom a horským chatám v alpskej vysokohorskej oblasti, ktoré bez primeraných technických a finančných nákladov nemožno pripojiť k elektrickej sieti?

2. V prípade kladnej odpovede na túto otázku:

   2.1 Má sa článok 20 (EÚ) nariadenia 2015/1589 vykladať v tom zmysle, že v prípade zneužitia pomoci je pred zásahom štátnych orgánov Komisia povinná vydať rozhodnutie o vymáhaní pomoci?

   2.2 Je uvedená pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, keďže slúži na podporu rozvoja určitých oblastí hospodárstva, alebo môže narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchodovanie medzi členskými štátmi?

Citované predpisy práva Únie

Článok 107 ods. 1 a článok 107 ods. 3 písm. c), ako aj článok 108 ods. 1, 2 a 3 ZFEÚ

PRACOVNÝ DOKUMENT

Článok 1 písm. a), c), f), g), článok 4 ods. 3, článok 9 ods. 3 a 4, článok 20, ako aj odôvodnenie 28 nariadenia (EÚ) 2015/1589

Článok 4 ods. 1, článok 4 ods. 2 písm. b) a článok 4 ods. 3 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/004, s. 3)

Článok 41 ods. 7 písm. a), článok 41 ods. 8 a ods. 9 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 2014, s. 1) (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, [GBER], ďalej len „nariadenie [EÚ] č. 651/2014“)

Články 3 a 6 nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis (Ú. v. EÚ L 352, 2013, s. 1) (ďalej len „nariadenie [EÚ] č. 1407/2013“)

Body 6, 97 a 98 rozhodnutia o pomoci SA.32113

Citované vnútroštátne predpisy

Landesgesetz vom 7. Juli 2010, Nr. 9 „Bestimmungen im Bereich der Energieeinsparung, der erneuerbaren Energiequellen und des Klimaschutzes“, (zákon provincie č. 9 zo 7. júla 2010 „Ustanovenia v oblasti úspory energie, obnoviteľných zdrojov energie a ochrany klímy“, uverejnený v úradnom vestníku regiónu č. 31 z 3. augusta 2010, v platnom znení (ďalej len „zákon provincie č. 9“)

Beschluss der Landesregierung vom 8. november 2010, Nr. 1804 (Rozhodnutie vlády provincie č. 1804 z 8. novembra 2010), uverejnené v úradnom vestníku regiónu č. 46 z 13. novembra 2012 (ďalej len „rozhodnutie vlády provincie č. 1804“)

Skutkový stav a konanie

1 Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku „Rekurs“ (ďalej len „žalobkyňa“) je vlastníčkou nehnuteľností, ktoré nie sú z dôvodu ich odľahlej polohy pripojené k verejnej elektrickej sieti.

2 Zákonom provincie č. 9 bola zavedená pomoc vo výške 80 % na výstavbu vodných elektrární na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie pre salaše a horské chaty, ktoré bez primeraných technických a finančných nákladov nemožno pripojiť k elektrickej sieti.

PRACOVNÝ DOKUMENT

3 Túto schému pomoci schválila Európska komisia (ďalej len „Komisia“) 25. júla 2012 rozhodnutím o pomoci SA.32113.

4 Na základe tejto schémy pomoci žalobkyňa 15. septembra 2017 podala na príslušný orgán žalovanej žiadosť o poskytnutie maximálnej výšky pomoci na výstavbu vodnej elektrárne na svojich nehnuteľnostiach. Vyrobená elektrická energia mala slúžiť výlučne na jej vlastnú spotrebu.

5 Rozhodnutím príslušného orgánu bola žalobkyni priznaná pomoc vo výške 144 634 eur – to zodpovedá 80 % oprávnených nákladov vo výške 180 792,48 eura – na výstavbu malej vodnej elektrárne na pokrytie vlastnej spotreby elektrickej energie.

6 Výstavba malej vodnej elektrárne bola ukončená 27. septembra 2018. Dňa 16. novembra 2018 bola vyplatená pomoc vo výške 140 970 eur.

7 Dňa 27. januára 2020 príslušný orgán čiastočne odvolal poskytnutú pomoc. Tvrdil, že platnosť schémy pomoci SA.32113 uplynula 31. decembra 2016, vláda provincie zmenila kritériá pomoci a nariadenie č. 651/2014 znížilo hornú hranicu pomoci z 80 % na 65 % oprávnených nákladov. Na základe nových kritérií boli oprávnené náklady stanovené na 174 241,68 eura a vypočítaná pomoc vo výške 65 %, t. j. 113 257,09 eura. Žalobkyňa bola 14. februára 2020 vyzvaná, aby vrátila časť pomoci spolu s úrokmi v celkovej výške 27 946,12 eura.

8 Dňa 15. júna 2020 žalobkyňa podala na tento správny súd opravný prostriedok „Rekurs“ (ďalej len „žaloba“), ktorým sa domáha zrušenia právnych aktov v jej neprospech, najmä čiastočného odvolania pomoci a výzvy na vrátenie (ďalej len „napadnuté právne akty“).

9 Jej žaloba sa opiera o päť žalobných dôvodov a namieta ňou v rozsahu, ktorý je relevantný vo vzťahu k právu Únie, okrem iného nasledovné:

– Pomoc nie je protiprávna, pretože nejde o štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Pomoc bola poskytnutá žalobkyni ako súkromnej osobe. Nebol zvýhodnený žiadny podnik. Narušenie hospodárskej súťaže v Európskej únii nie je možné, pretože vyrobená elektrina slúži výlučne na pokrytie vlastnej spotreby.

– Žalovaná porušila články 3 a 6 nariadenia (EÚ) č. 1407/2013, pretože neskúmala, či bola pomoc poskytnutá v súlade s uplatniteľným nariadením.

– Pomoc je podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ prípustná. Notifikačné konanie nebolo potrebné, pretože podpora bola vyňatá podľa nariadenia (EÚ) č. 651/2014.

– Ustanovenie článku 2 nariadenia (EÚ) 2015/1589, podľa ktorého musí byť poskytnutie novej pomoci oznámené Komisii, sa nevzťahuje na existujúce prípady pomoci, teda na schémy pomoci a individuálne pomoci, ktoré schválila

PRACOVNÝ DOKUMENT

Komisia alebo Rada. Existujúce, už schválené pomoci, ako je tá, o ktorú ide v prejednávanej veci, nebolo potrebné ani oznamovať ani schvaľovať. V tomto prípade Komisia nezačala konanie podľa článku 22 nariadenia 2015/1589 a v dôsledku toho nemala námietky voči pomoci.

– Odvolanie je protiprávne, pretože neexistuje rozhodnutie Komisie o vymáhaní pomoci a správne orgány neboli oprávnené klasifikovať pomoc ako protiprávnu bez rozhodnutia Komisie podľa kapitoly 3 nariadenia (EÚ) 2015/1589.

10 Žalovaná žiada žalobu zamietnuť.

11 Zastáva ten názor, že išlo o protiprávnu štátnu pomoc, pretože platnosť schémy pomoci SA.32113 uplynula 31. decembra 2016 a pomoci tak chýbal právny základ. Okrem toho bola pomoc v rozpore s nariadením (EÚ) č. 651/2014. Preto musela byť prispôsobená tomuto nariadeniu a skrátená.

Odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

12 Úspešnosť opravného prostriedku závisí od rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) o výklade Zmlúv.

13 Senát z dôvodov uvedených v nasledujúcom texte považuje za potrebné na základe článku 267 ZFEÚ predložiť Súdnemu dvoru vyššie uvedené prejudiciálne otázky, keďže sú rozhodujúce vo vzťahu k viacerým žalobným dôvodom žalobkyne.

Predpisy práva Únie a vnútroštátna právna úprava

14 Právne predpisy relevantné pre prejednávanú vec sú uvedené vyššie v oddieloch „citované vnútroštátne predpisy“ a „citované predpisy práva Únie“. Nasledujúce úvahy slúžia na ich doplnenie.

15 Zákon provincie č. 9 stanovuje, že Land Südtirol (Provincia Južné Tirolsko, Taliansko) môže poskytnúť pomoc vo výške až 80 % na výstavbu a rozšírenie zariadení na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Na tomto základe bolo rozhodnutím vlády provincie č. 1804 rozhodnuté o tom, že pre tieto zariadenia bude poskytnutá pomoc na výstavbu a rozšírenie vodných elektrární pre salaše a horské chaty. Okrem toho mali byť zákonom o štátnom rozpočte stanovené výdavky na ťarchu nasledujúcich rozpočtových rokov.

16 Komisia vo svojom rozhodnutí o pomoci SA.32113 schválila vyššie uvedenú schému pomoci. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že na schému pomoci boli stanovené rozpočtové prostriedky v celkovej výške 187 miliónov eur a 32 miliónov eur ročne, ako aj trvanie do 31. decembra 2016. Podľa vysvetlení Komisie približne polovica prostriedkov nepredstavuje štátnu pomoc, presná doba trvania sa výslovne nestanovuje.

PRACOVNÝ DOKUMENT

17 Predovšetkým vo vzťahu k plánovanej investičnej pomoci pre vodné elektrárne pre salaše a horské chaty sa Komisia rozhodla nevzniesť námietky, pretože ide o štátnu pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c).

18 Vplyvy výroby elektrickej energie v odľahlých oblastiach bez pripojenia na elektrickú sieť na obchod medzi členskými štátmi vyhodnotila *a priori* ako nízke (bod 97 rozhodnutia o pomoci SA.32113).

19 Stanovená schéma slúži na to, aby vyrovnala skutočnú územnú osobitosť, a je objektívne odôvodnená potrebou racionálnym spôsobom čeliť nedostatku spoľahlivého a účinného zásobovania elektrickou energiou v odľahlých oblastiach Južného Tirolska. Komisia tak dospela k záveru, že pomoc pre elektrifikáciu vidieckych a alpských oblastí Južného Tirolska má celkove pozitívny účinok, keďže prispieva k tomu, aby bolo zaručené právo zákazníkov, najmä rodín a malých podnikov, na spoľahlivé a ekologické zásobovanie elektrickou energiou (bod 98 rozhodnutia o pomoci SA.32113).

20 Podľa článku 41 („Investičná pomoc na podporu energie z obnoviteľných zdrojov energie“) nariadenia (EÚ) č. 651/2014 je investičná pomoc na podporu energie z obnoviteľných zdrojov energie zlučiteľná s vnútorným trhom a oslobodená od notifikačnej povinnosti za predpokladu, že sú splnené ďalšie podmienky stanovené v tomto ustanovení.

O prejudiciálnych otázkach

21 Prvý žalobný dôvod nastoľuje právnu otázku, či pomoc v poskytnutom rozsahu 80 % môže spôsobiť narušenie hospodárskej súťaže a viesť k negatívnemu ovplyvneniu obchodovania medzi členskými štátmi.

22 Ak by bola odpoveď na túto otázku záporná, viedlo by to k zrušeniu napadnutých právnych aktov.

23 Na tomto súde je navyše začatých sedem ďalších podobných konaní, základom ktorých je tá istá právna otázka.

24 Ďalšie žalobné dôvody nastoľujú právnu otázku, či v tomto prípade ide o už existujúcu pomoc a či štátny orgán mohol túto otázku rozhodnúť sám, alebo či mal toto rozhodnutie postúpiť Komisii.

25 Senát má v tejto súvislosti pochybnosti čo sa týka skutočného uplynutia platnosti schémy pomoci SA.32113 schválenej Komisiou.

26 V samotnom rozhodnutí o pomoci SA.32113 nie je výslovne určené časové obmedzenie tohto režimu. Jedine z uverejnenia jeho výňatkov v Úradnom vestníku Európskej únie 4. januára 2013 vyplýva, že pre schému pomoci stanovenú zákonom provincie bola stanovené trvanie do 31. decembra 2016.

PRACOVNÝ DOKUMENT

27 Zákon provincie č. 9 stanovoval, že potrebné prostriedky na príspevky na výstavbu malých vodných elektrární pre salaše a horské chaty, ktoré bez primeraných technických a finančných nákladov nemožno pripojiť k elektrickej sieti, budú každoročne stanovené zákonom o štátnom rozpočte.

28 To sa udialo aj v roku 2016 a v rozpočte provincie na roky 2017 a 2018 na to boli vyčlenené zodpovedajúce sumy.

29 V rozhodnutí o pomoci SA.32113 Komisia považovala cieľ zákona provincie č. 9 týkajúci sa salašov a horských chát nepripojených na elektrickú sieť za zlučiteľný s vnútorným trhom.

30 Na základe toho vzniká otázka, či 31. decembra 2016 uplynula platnosť schémy vzťahujúcej sa na elektrifikáciu salašov a horských chát z obnoviteľných zdrojov energie, ktorú Komisia vyhlásila za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 ZFEÚ.

31 V prípade zápornej odpovede na predchádzajúcu otázku by poskytnutá pomoc predstavovala existujúcu pomoc s tým následkom, že napadnuté zníženie pomoci by bolo protiprávne.

32 V prípade kladnej odpovede by naopak išlo o pomoc, ktorá bola poskytnutá po období schválenom Komisiou. Aj keď nedošlo k porušeniu podmienok a požiadaviek stanovených Komisiou, išlo by o zneužívajúce poskytnutie pomoci.

33 V tomto prípade by sa muselo skúmať, či sa má článok 20 nariadenia (EÚ) 2015/1589 má vykladať v tom zmysle, že v prípade zneužívajúceho poskytnutia pomoci musí Komisia vydať rozhodnutie o vymáhaní pomoci pred zásahom štátnych orgánov.

34 Okrem toho treba skúmať, či je táto pomoc aj naďalej – ako to Komisia konštatovala v rozhodnutí o pomoci SA.32113 – zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c), keďže slúži na podporu rozvoja určitých hospodárskych oblastí.

PRACOVNÝ DOKUMENT